

UCHWAŁA NR XXXI/235/2018

RADY GMINY WINNICA

z dnia 29 maja 2018 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018–2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697) Rada Gminy w Winnicy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Winnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy Winnica

/-/ mgr inż. Stanisław Guzel

Uzasadnienie

Art. 176 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Przedstawiony dokument realizuje zapisy ustawy. Program określa kierunki działań w zakresie wspierania rodzin z problemem opiekuńczo-wychowawczym z terenu Gminy Winnica w latach 2018-2020.

Zgodnie z treścią art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 697) rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust.1, uchwala gminne programy wspierania rodziny.

Przewodniczący Rady Gminy Winnica

/-/ mgr inż. Stanisław Guzel

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Winnica na lata 2018-2020

Rozdział 1

Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rodzina jest najważniejszą grupą społeczną. Jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. W rodzinie dziecko nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażać swoje uczucia (lęk, obawa, zadowolenie, gniew) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Prawidłowo funkcjonująca rodzina kształtuje osobowość małego dziecka oraz jego postawę społeczną. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych, aby młode pokolenie miało poczucie własnej wartości, aspiracji oraz empatii. Zaburzenie prawidłowego funkcjonowania rodziny, narastanie w niej konfliktów czy niewydolność wychowawcza powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Biorąc pod uwagę fakt, że to rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Jeżeli funkcje wychowawcze zostały w rodzinie zaburzone, pracę z rodziną należy podjąć natychmiast w jej najbliższym otoczeniu, tak aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Podmiotem realizującym ten cel na poziomie gminy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) w Winnicy. Podstawowym zadaniem GOPS jest bezpośrednie organizowanie i wykonywanie zadań związanych z zaspokojeniem potrzeb jednostek i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej poprzez rozpoznawanie tych potrzeb, bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń w formie pieniężnej, rzeczowej i usługowej. Poza tym dodatkowym rozwiązaniem jest zatrudnienie asystenta rodziny, który swoim

działaniem wspiera rodziny wychowujące dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, podnosi ich samoocenę, wzbudza wiarę we własne siły a także pomaga w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Asystent rodziny wspomaga rozwój wszystkich członków rodziny, nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty. Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganiu osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 - 2020 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie, jako podstawowej komórce społecznej.

Działania na rzecz rodziny wynikają bezpośrednio z aktów prawnych, m.in.:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015r., poz.163; 2017r. poz. 1769 ze zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390),
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz.697 ze zm.),
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016r., poz.487 ze zm.).

Rozdział 2

Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Winnica

Charakterystyka rodzin wykluczonych społecznie.

Rodziny wykluczone społecznie stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej.

Zjawisko to, jest trudno definiowalne z uwagi na nakładające się wymiary marginalizacji. Najczęściej jednak utożsamiane jest z ubóstwem i biedą. Najczęstszą przyczyną tego zjawiska jest bezrobocie.

Duża grupa ludzi znajduje się poniżej granicy ubóstwa. Dzieje się tak, pomimo ogólnego wzrostu poziomu dochodów i wydatków w Polsce. W szczególnie trudnej sytuacji są pojedyncze osoby, bądź też całe rodziny. Brak możliwości realizacji podstawowych potrzeb często powoduje spadek poziomu życia, zaniedbania w sprawach wychowawczych i opiekuńczych, na skutek czego powstają kolejne niekorzystne zjawiska; alkoholizm, przestępczość, przemoc w rodzinie, osłabienie więzi rodzinnych itp.

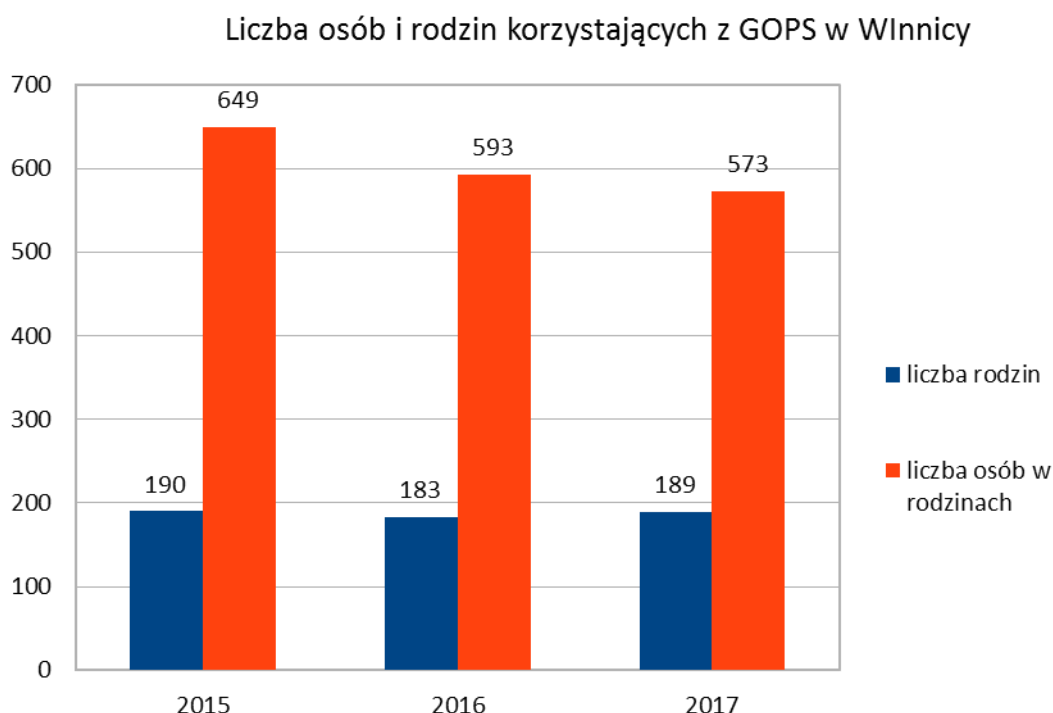
Istotną rolę, zgodną z polityką społeczną, odgrywa praca socjalna w połączeniu ze wsparciem finansowym lub rzeczowym.

Trzeba podkreślić, że same świadczenia socjalne, bez odpowiednich programów, pozwalających wyjść z grupy marginalnej, nie przyniosą oczekiwanych efektów długoterminowych. To pracownicy socjalni są osobami, które umiejętnie zdiagnozują problemy, a następnie dążą do wyrównania ich szans wśród społeczeństwa.

Gminę Winnica według stanu na dzień 31.12.2017 r. zamieszkiwało 4146 mieszkańców. Na wykresie Nr 1 przedstawiono graficznie liczbę osób i rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Winnicy. W 2017 roku było to 573 osób, co obejmuje 189 rodzin. Porównano dane z roku: 2015, 2016 i 2017.

Jak widać liczba osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej zmniejszyła się, pomimo utrzymania się takiej samej liczby mieszkańców z roku na rok.

Wykres 1. Liczba osób i rodzin korzystających z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Winnicy

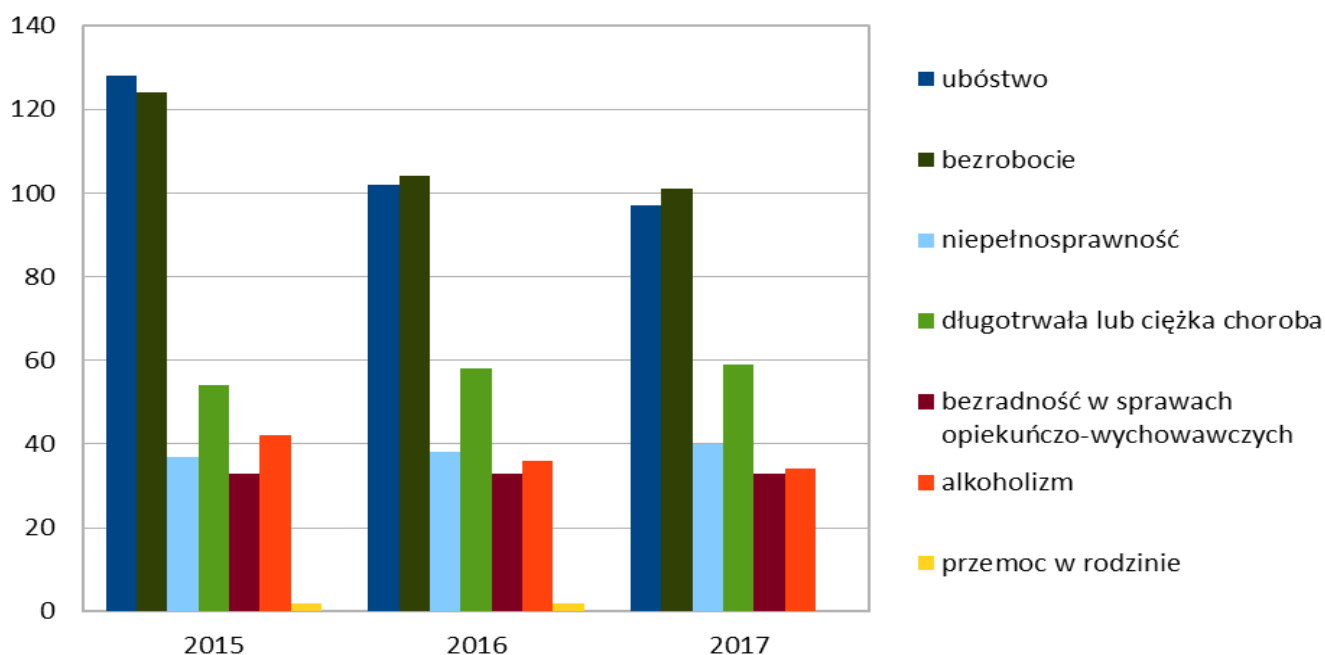
Źródło: opracowanie własne

Wraz ze spadkiem bezrobocia zmniejszyła się liczba osób korzystających z pomocy GOPS, jednak w dalszym ciągu głównym dominującym powodem przyznania pomocy, aż dla 101 rodzin w 2017 r. było właśnie bezrobocie, w drugiej zaś kolejności ubóstwo, 97 rodzin. Sytuacja ta dotyczy rodzin wielodzietnych, ale i nie tylko. Do grupy tej zaliczymy również osoby samotne, np. matki samotnie wychowujące dzieci oraz ludzi młodych (18-30 lat), którymi często są dobrze wykształceni absolwenci. Zjawisko to, jest szczególnie niekorzystne w przypadku ludzi młodych, dla których oferta na lokalnym rynku pracy jest uboga, co przyczynia się do migracji w poszukiwaniu pracy nie tylko do okolicznych miast, lecz także w inne rejony Polski i za granicę.

Niepokojący jest także wysoki wskaźnik osób korzystających z pomocy GOPS, gdzie diagnoza środowiska wykazała problem nadużywania alkoholu przez członka rodziny. Na przestrzeni ostatnich trzech lat wskaźnik ten utrzymuje się nadal na wysokim poziomie. Z problemem alkoholowym łączą się inne problemy które pojawiają się w rodzinie, gdzie członek rodziny nadużywa alkoholu. Jest to m. in. przemoc w rodzinie, ubóstwo, utrata pracy gdzie przyczyną był alkohol.

Jak wynika z wykresu Nr 2 zmniejszyła się liczba rodzin korzystających z GOPS, w których problemem dominującym jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Działania skierowane do rodzin w formie prowadzonej pracy socjalnej, pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcie ze strony asystenta rodziny zapewne przyczyniły się do poprawy tej sytuacji. Prowadzona edukacja mieszkańców w zakresie m.in. rozwiązywania problemów wychowawczych jakie pojawiają się w rodzinie, zasad gospodarowania budżetem domowym, zasad dotyczących zdrowego żywienia dodatkowo wpłynęły na wzmocnienie roli i kompetencji rodziców w obecnie zmieniającej się rzeczywistości.

Wykres 2. Główne powody ubiegania się o pomoc ze strony GOPS

Źródło: opracowanie własne

Rozdział 3

Zasoby gminy

Program Wsparcia Rodziny w Gminie Winnica na lata 2018-2020 będzie służył realizacji gminnej polityki społecznej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje opisane w poniższej tabeli.

Tabela 1. Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny z gminy Winnica

Lp.	Nazwa i adres placówki	Rodzaj działania
1.	Urząd Gminy Winnica 06-120 Winnica ul. Pułtуска 25	Przyznawanie i wypłacanie stypendiów, wyprawek szkolnych, dowozy dzieci do szkoły.
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Winnicy 06-120 Winnica ul. Pułtуска 25	Praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, wsparcie ze strony asystenta rodziny, dożywanie dzieci w szkołach, specjalistyczne poradnictwo, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej, współpraca z organizacjami pozarządowymi.
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Winnicy ul. Pułtуска 25	Przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu, motywowanie osób nadużywających alkohol do podjęcia leczenia, dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych dla dzieci w szkołach, przedszkolu, dofinansowanie pobytu na koloniach dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych w ramach wyjazdów i wycieczek szkolnych dzieci i młodzieży. działania edukacyjne na rzecz mieszkańców gminy.
4.	Zespół Interdyscyplinarny w Winnicy 06-120 Winnica ul. Pułtуска 25	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemu przemocy, rozmowy ze sprawcami przemocy motywujące do podjęcia leczenia, kierowanie sprawców na terapię, rozmowy z osobami doświadczającymi przemocy, udzielanie wsparcia kierowanie do specjalistów, informowanie o ofercie pomocowej, kierowanie wniosków z zawiadomieniem o przestępstwie do Prokuratury, współpraca z

		Posterunkiem Policji w Pokrzywnicy.
5.	Placówki oświatowe z terenu gminy Winnica	Działalność edukacyjno- wychowawcza, organizowanie wypoczynku, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla rodziców i dzieci.
6.	Gminna Biblioteka Publiczna 06-120 Winnica ul. Szkolna 2	Organizowanie dzieciom czasu wolnego w okresie ferii i wakacji, (Lato z Biblioteką, Zima w Bibliotece, Dzień Dziecka, Walentynki, Andrzejki) -Bezpłatny dostęp do Internetu oraz faksu, dla wszystkich mieszkańców gminy Winnica w godzinach pracy biblioteki (pięć stanowisk komputerowych), -Pomoc dla dzieci i młodzieży w odrabianiu lekcji i poszukiwaniu materiałów informacyjno-edukacyjnych.

Źródło: opracowanie własne

Rozdział 4

Założenia Programu

Program Wspierania Rodziny w Gminie Winnica na lata 2018-2020 jest zgodny z założeniami zawartymi w dokumentach strategicznych, tj. :
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Winnica na lata 2014-2020.

Rozdział 5

Cele Programu

Cel główny to stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnieniu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w gminie Winnica.

Cele szczegółowe:

- 1) Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny.
- 2) Wsparcie rodzin niewydolnych wychowawczo celem przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.
- 3) Podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi.
- 4) Wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Rozdział 6

Zadania programu

Harmonogram Programu Wsparcia Rodziny na lata 2018-2020 w Gminie Winnica został przedstawiony w formie Tabeli Nr 2.

Tabela Nr 2
Harmonogram Programu

Lp.	Zadania	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny	1) Udział w kampaniach, konferencjach, seminariach promujących wartość rodziny (nauczycieli, pracowników GOPS, rodzin z gminy Winnica) 2) Wsparcie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej na rzecz rodziny (zapewnienie zaplecza lokalowego oraz kadrowego). 3) Udział w Projektach współfinansowanych ze środków pozabudżetowych w tym rządowych i ze środków UE mających na celu dobro rodziny i rozwój specjalistycznego wsparcia. 4) Udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.	2018-2020	Wszystkie podmioty	- Ilość konferencji, seminariów, ilość artykułów w prasie, informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy Winnica, ilość plakatów, ulotek-utworzenie strony internetowej GOPS wraz z zakładką na Program

2.	Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	I. Praca z rodziną: 1) konsultacje i poradnictwo psychologiczno – pedagogiczne dla rodzin borykających się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, wsparcie specjalistyczne dla rodzin wielodzietnych, działania edukacyjne na rzecz walki z przemocą organizowanie warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców, organizowanie szkoleń i warsztatów dotyczących komunikacji w małżeństwie, pomoc specjalistyczna dla osób uzależnionych, poradnictwo dla rodzin borykających się z trudną sytuacją materialną 2)systematyczna praca socjalna z rodzinami dotkniętymi dysfunkcjami poprzez tworzenie indywidualnych programów naprawczych (kontrakty socjalne) dla rodzin; 3)udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej: -pomoc w formie dożywiania dla dzieci i młodzieży w szkołach,- udzielenie pomocy w formie zasiłków, monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci i rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne; 4) organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży z rodzin wymagających wsparcia w formie kolonii, zimowisk, wycieczek, wyjazdów, spotkań ,impres, zajęć świetlicowych. 5) usługi opiekuńcze i specjalistyczne; 6) tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych, II. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka: Wsparcie ze strony asystenta rodziny w celu aktywnego wspierania rodziny wychowującej poprzez zapobieganie sytuacjom oddzielenia dzieci od rodziny, pomoc w	2018-2020	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość porad udzielonych w punkcie konsultacyjno-informacyjnym, ilość zatrudnionych specjalistów na terenie gminy Winnica, ilość dzieci dożywianych w szkołach, ilość rodzin, którym przyznano pomoc finansową, - ilość kolonii, wyjazdów, itp.- liczba rodzin objętych usługami opiekuńczymi, -liczba grup wsparcia,- ilość rodzin objętych przez asystenta rodziny, -ilość rodzin wspierających,- ilość kontaktów socjalnych,
----	--	---	-----------	---	---

		przywracaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, współpraca z instytucjami sprawującymi pieczę nad rodziną.			
3.	Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny	1) Współpraca szkół, policji, służby zdrowia ,GOPS, sądów, kuratorów, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Winnicy, Zespołu Interdyscyplinarnego w Winnicy, organizacji pozarządowych, parafii oraz innych instytucji; 2) stała współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej; 3) współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie; 4) doskonalenie kadry (szkolenia dla pracowników socjalnych, asystentów rodziny ,rodzin wspierających oraz innych specjalistów).	2018-2020	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	-liczba szkoleń, spotkań, konferencji itp.

Źródło: opracowanie własne

Rozdział 7

Odbiorcy Programu

Odbiorcami Programu są:

- 1) rodziny wykluczone społecznie,
- 2) rodziny przeżywające trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 3) dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- 4) przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin,
- 5) wszystkie rodziny w zakresie realizacji programu w części dotyczącej profilaktyki.

Rozdział 8

Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami i uzależnieniami, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Rozdział 9

Realizatorzy Programu

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Winnicy przy współpracy z następującymi instytucjami:

- Urzędem Gminy Winnica,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Winnicy,
- Zespołem Interdyscyplinarnym w Winnicy Przemocy w Rodzinie,
- Policją,
- Sądem i kuratorami,
- Placówkami oświatowymi i kulturalnymi,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk,
- Organizacjami pozarządowymi,

Rozdział 10

Źródła finansowania

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

- 1) środki własne gminy:
 - a) zaplanowane na dany rok budżetowy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Winnicy na realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny;
 - b) pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 2) dotacje z budżetu państwa.
- 3) środki pozabudżetowe.

Rozdział 11

Monitoring i ewaluacja

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez koordynatora Programu- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Winnicy w celu oceniania czy Program osiąga założone cele. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Winnicy będzie, co roku przedkładał Radzie Gminy Winnica sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Przewodniczący Rady Gminy Winnica

/-/ mgr inż. Stanisław Guzel